

MAGICKÉ MIESTO

doc. akad. soch. Gabriela Gáspárová – Illéšová
Ústav dizajnu, Fakulta architektúry STU

Résumé

The area of Christian cemeteries has urgently become for a group of future architects skilled in art not only "a classroom", but it also opened a gate to purposeful KEGA project in which they got involved in professionally diverse team. Their object of research became the idea of historic cemetery protection and restoration. It is important that as architects – creative artists they have passed gradually and naturally since their primary observations through perspective realistic portraying the reality to more loose and emotional search of relations between man and environment in space and time. In silence of the magic place of Bell Hillock they entered the imaginary communication of two worlds. The worlds of alive and dead. They discovered and recorded through other media the new stories of abandoned cemeteries.

Banská Štiavnica je pre študentov architektúry nielen historickým mestom s mnohými architektonickými pamiatkami, ale aj ideálnym miestom na vnímanie a štúdium „objektu“ v priestore. Na výtvarných plenéroch sa učia grafickými a maliarskymi technikami s týmto fenoménom pracovať. V členitom teréne je súčasne vnímateľná krajina, príroda aj architektúra. „Exteriér“ Štiavnice umožňuje zažiť „interiér“ architektúry, „interiér“ mesta aj „interiér“ krajiny. Celok, detaily a ich súvislosti zvnútra aj zvonka. Nie náhodou prvé študijné kroky vedú na Zvonový vršok.

Zvon, zvonieť, zazvonieť, zvonica. Slová, ktoré zvučia už pri ich vyslovení. Zvon – objekt, hudobný nástroj s veľkou symbolickou výpoveďou. V kresťansko-islamskom svete považovaný za prostredníka medzi nebom a zemou, u Číňanov ich harmonický súzvuk korešponduje s harmóniou vesmíru...

Zvonový vršok, označenie lokality v krásnom prostredí Štiavnických vrchov, priestor v minulosti vyhradený pre symbolické „príbytky“ zomrelých – miesto pokoja, bezpečia a očakávania znovuzrodenia.

Areál kresťanských cintorínov sa aktuálne stal pre skupinu výtvarne zdatných budúcich architektov nielen „učebňou“, ale otvoril im bránu do zmysluplného projektu KEGA (Kultúrna a edukačná grantová agentúra Ministerstva školstva SR) pod názvom „Historické cintoríny v kontexte kultúrneho dedičstva – ich ochrana a rehabilitácia na príklade cintorínov Zvonový vršok v Banskej Štiavnici“, kde sa začlenili do profesijne rôznorodého kolektívu, ktorému sa idea ochrany a rehabilitácie historických cintorínov stala predmetom výskumu. Na pracovnom seminári boli aj oni výskumníkmi – pamiatkarmi, osvojili si statické, geodetické, etnografické aj krajinárske praktiky.

Dôležité je, že ako architekti – výtvarníci od prvotného pozorovania, postupne perspektívnym realistickým zobrazovaním skutočností, plynule a prirodzene prešli k voľnejšiemu, emotívnejšiemu hľadaniu vzťahov medzi človekom a prostredím v priestore a čase. V tichu magického miesta Zvonový vršok vstúpili do imaginárnej komunikácie dvoch svetov. Sveta živých a sveta mŕtvych.

Objavili a pomocou ďalších médií zachytili nové príbehy opustených cintorínov (príbeh deštrukcie a nového života, rozbitého skla a červených chrobákov, príbeh anjela, príbeh krížov, príbeh svetla vo zvonici...).

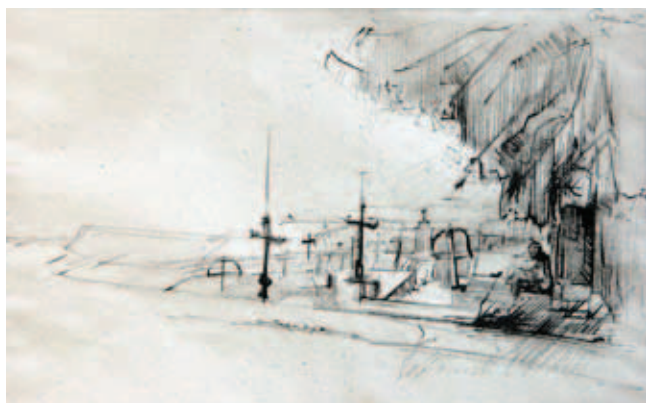
Z primárnych edukačných programov na mieste posledného odpočinku vnímanie „génia loci“ ovplyvňuje myslenie, tým aj výtvarný prejav študentov „tvorcov“. Pretavuje sa a pretavuje.

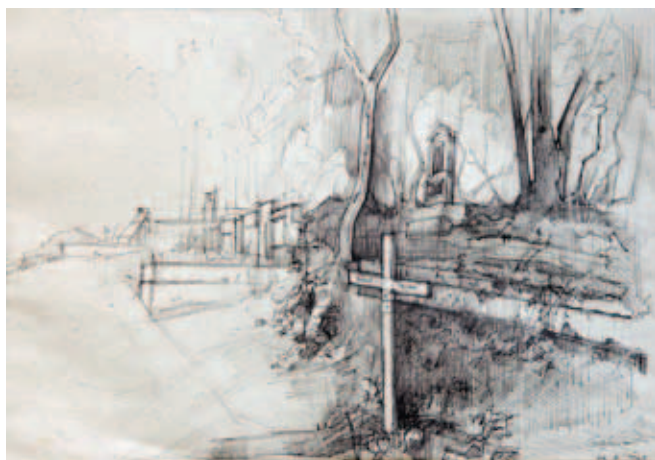
Obr. 1 Kresba M. Gombárová.

Obr.2 Kresba J. Nevolník.

Obr. 3 Kresba M. Chudý.

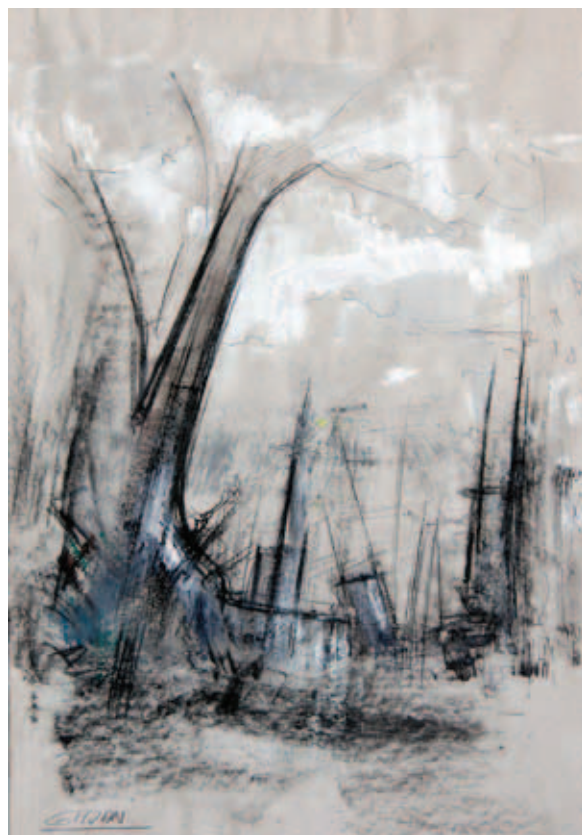
Obr. 5 Kresba D. Gajan.

Obr. 4 Kresba J. Nevolník.

Obr. 6 Maľba D. Gajan.

Obr. 7 Maľba D. Gajan.

Obr. 8 Kresba M. Chudý.

Obr. 9 Kresba A. Galášová.

Obr. 11 Pastel V. Minx.

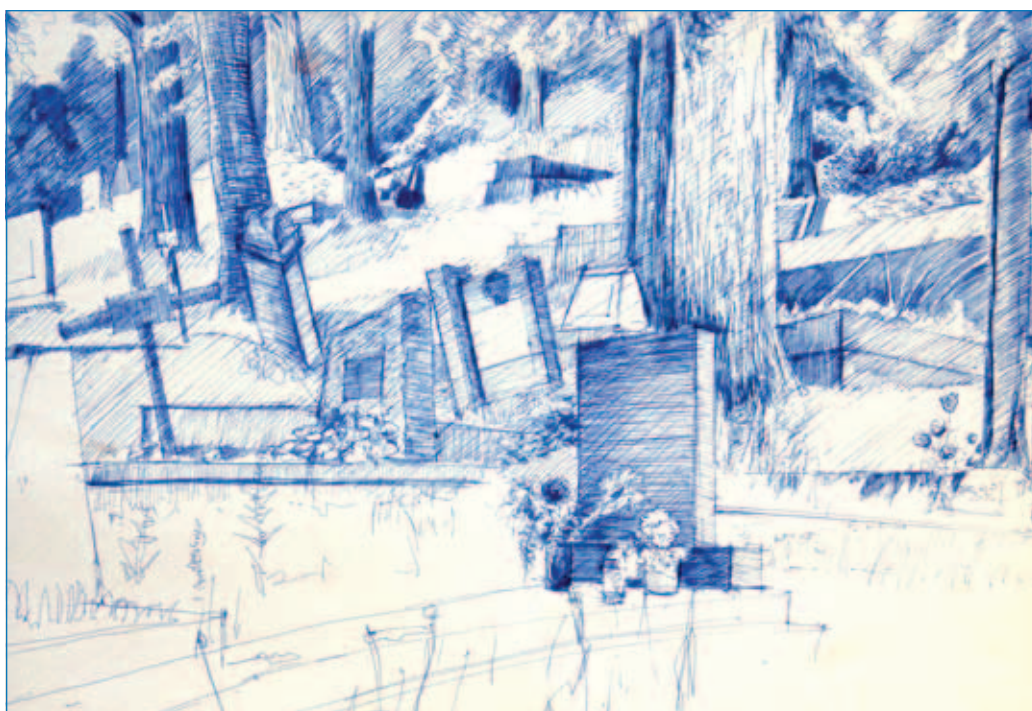
Obr. 11 Maľba V. Minx.

Obr. 12 Maľba D. Gajan.

Obr. 13 Kresba M. Chudý.

Obr. 14 Kresba M. Chudý.

Obr. 15 Kresba A. Kokošková.

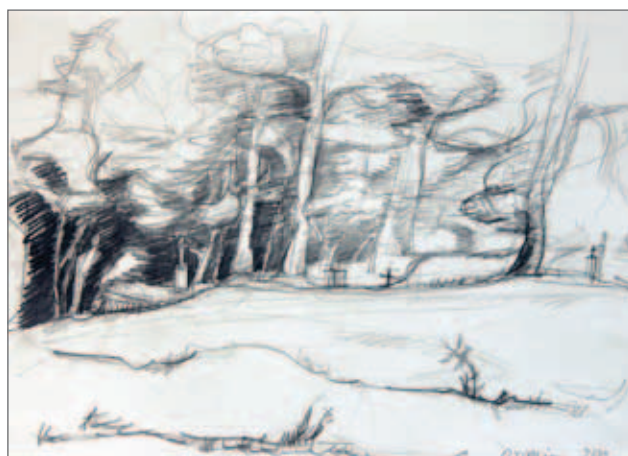
Obr. 16 Kresba A. Kokošková.

Obr. 17 Kresba M. Chudý.

Obr. 18 Kresba K. Miřaková

Obr. 19 Kresba V. Minx.

Obr. 20 Kresba M. Gombárová

Obr. 21 Kresba M. Huba.

Obr. 22 Kresba M. Huba.

Obr. 23 Kresba M. Gombárová